

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/348/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213217931
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4213217931.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: I. C., nar. XX. XX. XXXX, adresa pre doručovanie: J.-G., T. 1, o zaplatenie 617,40 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 16. mája 2017 č. k. 6C/217/2014-128 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh žalobcu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 100 ods. 1, § 101 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení od 01. 05. 2014, § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. a vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 05. 12. 2007 žalovaný ako dlžník a právny predchodca žalobcu ako veriteľ uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej mu veriteľ poskytol úver v sume (40.000 Sk) 1.327,75 eura. Tento úver žalovaný mal splácať v mesačných splátkach po 1.240 Sk a mal vykonať 48. Listom zo dňa 17. 09. 2012 pôvodný veriteľ oznámil dlžníkovi postúpenie predmetnej pohľadávky žalobcovi. Podľa prílohy č. I k zmluve o postúpení pohľadávok posledná úhrada dlžníkmi bola vykonaná dňa 20. 05. 2009. Je bezpochybné, že zmluvu, ktorú uzatvoril žalovaný a právny predchodca žalobkyne dňa 05. 12. 2007 treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, pretože túto uzatvoril dodávateľ a žalovaní ako spotrebitelia. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobkyne túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou tejto spotrebiteľskej zmluvy sa stali aj všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Je bezpochybné, že právny predchodca žalobkyne má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalobkyňou tvrdené a ani preukázané, že sporný úver bol poskytnutý žalovaným za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. Táto zmluva neobsahuje žiadnu zmienku o poskytnutí úveru na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania a ani nič nenasvedčuje na to, aké je povolanie žalovaných ako odberateľov a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie tejto zmluvy má. Na právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy s prihliadnutím na ustanovenie § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01. 05. 2014 (podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ), sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Toto ustanovenie OZ nadobudlo účinnosť 1. mája 2014 a právny predpis, ktorého súčasťou je, nemá prechodné ustanovenia. To znamená, že od jeho účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Súd preto predmetný právny vzťah považoval za spotrebiteľský právny vzťah a posudzoval ho podľa ustanovení OZ a to aj z hľadiska premlčania.

Takýto záver o charaktere predmetného právneho vzťahu, ako aj o aplikácii ustanovení OZ o premlčaní na takýto právny vzťah je v súlade s rozhodnutím NS SR zo dňa 21. 04. 2015 spisová značka 3MCdo 12/2014, ako aj 4 MCdo 17/2014 zo dňa 26. 11. 2015. Žalovaný nevzniesol námietku premlčania uplatneného práva, napriek tomu, súd plniac si svoju povinnosť podľa § 5b zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, predovšetkým zisťoval, či sporné právo bolo na súde uplatnené pred uplynutím zákonom stanovenej premlčacej doby. Súd pri posudzovaní tejto otázky vychádzal z toho, že premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou premlčania. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Súd teda zisťoval, kedy nastala možnosť vykonania práva po prvý raz, teda od ktorého dňa začala plynúť premlčacia doba veriteľovi na uplatnenie tohto svojho práva z predmetnej zmluvy. Začiatok plynutia premlčacej doby nastáva v okamihu, keď sa veriteľ môže oprávnene domáhať na súde splnenia záväzku. Inými slovami, je to okamih, kedy oprávnený môže po prvýkrát s úspechom podať žalobu na plnenie záväzku. Občiansky zákonník objektívne vymedzuje začiatok plynutia premlčacej doby, ktorý nezávisí od subjektívnej okolnosti, teda od toho, či oprávnený subjekt vie alebo nevie o svojom práve. Všeobecná trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Ak však veriteľ môže vyvolať splatnosť dlhu sám, potom môže svoje právo i vykonávať. Z tohto dôvodu súdna prax (R 28/1984) vyvodzuje, že prvá objektívna možnosť vykonania práva je okamihom, keď veriteľ mohol najskôr o splnenie požiadať. To potom v tomto prípade znamená, že počiatok plynutia premlčacej doby treba počítať odo dňa nasledujúceho po tom, čo pôvodný veriteľ mohol prvýkrát požiadať a splnenie, a nie odo dňa nasledujúceho po splatnosti dlhu. Práve takýto záver, podľa názoru súdu je súladný so zásadou dôvery v právo, že práva nebudú vykonávané v neprimerane dlhom časovom odstupe od ich vzniku a veriteľa budú nútení v záujme zachovania takejto právnej istoty (dĺžníkov) uplatňovať svoje práva včas. Prijatie názoru o viazanosti začiatku plynutia premlčacej doby na deň splatnosti dlhu (prípadne na deň splatnosti splátok), a nie na deň možnosti prvýkrát požiadať o plnenie, by tu znamenal neprípustné posunutie začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania a zásadou všeobecnej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch). Je teda žiaduce, aby vôľa veriteľa určiť splatnosť pohľadávky bola obmedzená práve hrozbou z oslabenia jeho subjektívneho práva na plnenie. Vzhľadom na vyššie uvedené súd vychádzal z toho, že všeobecná premlčacia doba teda plynie odo dňa, keď sa právo mohlo - objektívne posudzované - vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej doby. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle od subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve. Je bezpochybné, že vyvolať splatnosť celého úveru je právom veriteľa, a nie jeho povinnosťou. Na druhej strane však tá skutočnosť, či a kedy veriteľ toto právo vykoná, nemôže mať vplyv na začiatok plynutia premlčacej lehoty. Z hľadiska začiatku plynutia premlčacej lehoty je dôležitý okamih, kedy veriteľ takýto úkon mohol prvýkrát vykonať. V opačnom prípade veriteľ by mohol predĺžiť svojou nečinnosťou premlčaciu dobu, čo však je v rozpore zmyslom inštitútu premlčania. Ak totiž veriteľ chce, aby sa z jeho práva stal nárok a môže vykonať úkon k tomu smerujúci, preto je len na jeho vôli, či z jeho práva sa stane nárok. Ak veriteľ nechce takýto úkon vykonať, musí znášať hmotnoprávny dôsledok, ktorým dôsledkom je, že začne plynúť zákonom stanovenej premlčacia doba. Na podporenie správnosti záveru o tom, kedy sa právo môže prvýkrát vykonať, súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 MCdo 17/2014 zo dňa 26. 11. 2015. Súd pri rozhodovaní vychádzal z vyše uvedených zásad a dospel k záveru, že uplatnené právo je premlčané. Podľa tvrdenia žalobcu dátum poslednej úhrady je 20. 05. 2009. Vzhľadom k tomuto údaju pôvodný veriteľ mohol vyvolať splatnosť celého dlhu najneskôr 31. 12. 2009. Prvýkrát pôvodný veriteľ svoje predmetné právo potom mohol uplatniť na súde už 01. 01. 2010, pretože podľa všeobecných obchodných podmienok pôvodného veriteľa, ten mohol kedykoľvek (aj) bez uvedenia dôvodu vypovedať predmetnú úverovú zmluvu prípadne mohol odstúpiť od úverovej zmluvy (keď žalovaný tým, že nezaplatil splatnú splátku podstatným spôsobom porušil ustanovenia zmluvy) a tým vytvoriť možnosť žiadať od dlžníka celý dlh vyplývajúci zo zmluvy o splátkovom úvere. Vzhľadom na vyše uvedené súd pri rozhodovaní vychádzal z toho, že veriteľ prvýkrát na súde svoje právo mohol

uplatniť voči žalovaným už 01. 01. 2010 (pretože po nezaplatení 3. po sebe nasledujúcej splatnej splátky, mohol vypovedať predmetnú zmluvu podľa bodu 17.1 VOP a tým dosiahnuť zosplatnenie predmetného dlhu). Súd pri rozhodovaní teda vychádzal z toho, že veriteľ prvýkrát mohol svoje právo na súde uplatniť už 01. 01. 2010, a preto mu od 01. 01. 2010 začala plynúť trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na zaplatenie sporného dlhu a uplynula dňa 01. 01. 2013. Žaloba na súd bola podaná dňa 19. 08. 2013, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že sporné právo je premlčané, preto ho žalobcovi priznať nemohol a žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 257 CSP, keď konaní plne úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov konania, pretože mu týmto konaním zo spisu vyplývajúce trovy nevznikli.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, odôvodniac ho nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci. Uviedol, že sa nestotožňuje s právnym posúdením veci súdom ohľadne počiatku plynutia premlčacej doby. Odôvodnenie rozhodnutia považuje za nepreskúmateľné. Žalobcovi nie je zrejmé, na základe akých zákonných skutočností súd ustálil, že veriteľ mohol vykonať úkon na zosplatnenie celého úveru najneskôr 31. 12. 2009, a preto premlčacia doba začala plynúť od 01. 01. 2010. Žalobca zastáva názor, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je svojvoľné, absolútne nerešpektujúc skutkový stav veci, čím súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a porušil žalobcove práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Poukázal pritom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Uviedol, že súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 MCdo 17/2014 zo dňa 26. 11. 2015. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto veci rozhodoval o tom, kedy sa právo stáva tzv. actio nata, teda kedy možno s úspechom podať žalobu na súde v takom skutkovom v prípade, ak medzi stranami sporu nebola dohodnutá splatnosť dlhu. Toto rozhodnutie podľa názoru žalobcu nemožno aplikovať na tento prípad, nakoľko v tomto prípade bolo dohodnuté plnenie dlhu v splátkach, a teda ani nie je možné posudzovať plynutie premlčacej doby podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, nakoľko plynutie premlčacej doby v prípade dojednania splácania dlhu v splátkach upravuje Občiansky zákonník vo svojom ustanovení § 103. Už z uvedeného je zrejmé, že súd vec nesprávne právne posúdil. V súdenom prípade bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté plnenie v splátkach. Pri takejto dohode o plnení dlhu môže veriteľ od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou. Každá zo splátok tak predstavuje samostatné plnenie, a preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka samostatne. Občiansky zákonník ďalej v ustanovení § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročný celý dlh. Veriteľ v takom prípade môže žiadať zaplatenie celého dlhu. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie, ktorej došlo k vyhláseniu splatnosti celého dlhu. To však platí len v prípade, keď veriteľ využil svoje právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorých zo splátok. Ak sa tak nestalo, premlčacia doba plynie naďalej jednotlivé splátky odo dňa ich splatnosti. Na základe uvedeného sa žalobca nestotožňuje s názorom súdu, v zmysle ktorého, ak by začiatok plynutia premlčacej doby bol viazaný na deň splatnosti splátok, potom by došlo k neprípustnému posunutiu začiatku plynutia premlčacej doby v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania a zásadou všeobecnej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. V tejto súvislosti žalobca poukázal na znenie ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka, najmä na tú skutočnosť, že podanou žalobou si uplatnil len nepremilčané splátky úveru, teda splátky splatné od 20. 09. 2010 do konečnej splatnosti úveru 20. 11. 2011. Oprávnenie pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti je oprávnením, nie však povinnosťou veriteľa. Na základe uvedeného žalobca zastáva názor, že právne posúdenie súdu, v zmysle ktorého si veriteľ prvýkrát na súde mohol svoje sporné práva uplatniť najneskôr od 01. 01. 2010 a od 01. 01. 2010 tak začala plynúť trojročná premlčacia doba na uplatnenie toho práva na súde, nemá žiadnu oporu v zákone. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že ak v ďalších ustanoveniach nie je uvedené inak, premlčacia doba je trojročná plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Na toto ustanovenie nadväzuje ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka, ktoré stanovuje, že ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, tak ako v súdenom prípade, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Prihliadnuc k uvedenému má žalobca za to, že uplatnený nárok žalobcu nie je premlčaný ani len čiastočne. V predmetnej veci bolo dohodnuté plnenie v splátkach, a teda v prípade aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka mal súd pri posudzovaní premlčania na vec aplikovať ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka. Žalobcovi nie je zrejmé, na základe

akých zákonných ustanovení súd dospel k záveru, že pohľadávka bola splatná najneskôr dňa 31. 12. 2009. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná na 20. 11. 2011 a žalobca si v konaní uplatnil len nepremiľčané splátky úveru, teda splátky splatné od 20. 09. 2010 do konečnej splatnosti úveru 20. 11. 2011. Uviedol, že takýmto prístupom vo veci konajúceho súdu dochádza k úplnému popretiu procesnej zásady rovnosti strán sporu a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Účelom ochrany spotrebiteľa nemôže byť zbavenie spotrebiteľa akejkoľvek zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstupuje. Vzhľadom na uvedené žalobca zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia, nakoľko nárok uplatnený žalobou nemožno považovať za premlčaný. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a zmenil ho tak, že zaviazže žalovaného k zaplateniu sumy 617,40 eura s príslušenstvom žalobcovi prizná nárok na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalobca sa podanou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 617,40 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 33,31 eura a ročným úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 617,40 eura od 21. 11. 2011 do zaplatenia a náhradu trov konania. Svoj nárok odôvodnil tým, že žalovaný s právnym predchodcom žalobcu - Slovenská sporiteľňa, a. s. dňa 05. 12. 2007 uzavreli zmluvu č. 189673267. Na základe tejto zmluvy boli žalovaným poskytnuté peňažné prostriedky. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27. 09. 2012 žalobca nadobudol voči žalovanému pohľadávku, ktorá ku dňu postúpenia predstavovala sumu 2.135,52 eura. Žalobca si uplatnil podanou žalobou pohľadávku len v časti dlžnej istiny vo výške 617,40 eura. Zároveň si uplatnil na zaplatenie úrok z omeškania vo výške 33,31 eura a ročný úrok z omeškania 9% z dlžnej sumy istiny od 21. 11. 2011 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania titulom zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia.

5. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že právny predchodca žalobcu a žalovaní uzatvorili dňa 05. 12. 2007 zmluvu o splátkovom úvere č. 0189673267. Na základe tejto zmluvy bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 40.000 Sk (1.327,76 eura), ktorý sa žalovaní zaviazali uhradiť právnemu predchodcovi žalobcu spolu s dohodnutým zmluvným úrokom vo výške 18,40% ročne v pravidelných mesačných splátkach vo výške 1.240 Sk (41,16 eura) v období od 20. 12. 2007 do 20. 11. 2011 (v mesačných splátkach splatných vždy k 20. dňu v mesiaci). Súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol pre premlčanie, keď vychádzal z toho, že žalovaný naposledy uhradil splátku úveru dňa 20. 05. 2009, preto mal za to, že najneskôr od 31. 12. 2009 mohol pôvodný veriteľ vyvolať splatnosť celého dlhu a prvýkrát mohol svoje právo na súd uplatniť už 01. 01. 2010, pretože po nezaplatení tretej po sebe nasledujúcej splatnej splátky, mohol vypovedať predmetnú zmluvu podľa bodu 17.1 VOP a tým dosiahnuť zosplatenie predmetného dlhu. Súd pri rozhodovaní teda vychádzal z toho, že veriteľ prvýkrát mohol svoje právo na súde uplatniť už 01. 01. 2010, a preto mu od 01. 01. 2010 začala plynúť trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na zaplatenie sporného dlhu a uplynula dňa 01. 01. 2013. Žaloba na súd bola podaná dňa 19. 08. 2013, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že sporné právo je premlčané, preto ho žalobcovi priznať nemohol a žalobu v celom rozsahu zamietol.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo o k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

9. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 191 a § 220 ods. 1 CSP, m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 CSP).

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a jeho záver o počiatku plynutia premlčacej doby je nepreskúmateľný a je tiež v rozpore so zisteným skutkovým stavom (bod 17.1 VOP nehovorí o vypovedaní zmluvy po nezaplatení troch po sebe nasledujúcich splátok). Súd prvej inštancie uviedol, že dátum poslednej úhrady je 20. 05. 2009, vzhľadom k tomuto mohol pôvodný veriteľ vyvolať splatnosť celého dlhu najneskôr 31. 12. 2009 a prvýkrát pôvodný veriteľ svoje predmetné právo potom mohol uplatniť na súde už 01. 01. 2010, pretože po nezaplatení 3. po sebe nasledujúcej splatnej splátky, mohol vypovedať predmetnú zmluvu podľa bodu 17.1 VOP a tým dosiahnuť zosplatenie predmetného dlhu. Premlčacia doba potom začala plynúť od 01. 01. 2010 a uplynula dňa 01. 01. 2013, teda žaloba bola na súde podaná až po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty. S takýmto záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd nestotožňuje.

11. Zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0189673267 zo dňa 05. 12. 2007 vyplýva, že jej súčasťou sú všeobecné obchodné podmienky a úverové podmienky, ktorými sa riadia všetky právne vzťahy neupravené v úverovej zmluve. Zo všeobecných obchodných podmienok bodu 7.6.1. je banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti, ak je klient v omeškaní so platením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní. Z bodu 17.2 písm. b) všeobecných obchodných podmienok tiež vyplýva, že banka je oprávnená odstúpiť od zmluvy, najmä ak klient porušil ustanovenia zmluvy podstatným spôsobom. Uvedené body všeobecných obchodných podmienok tak upravujú oprávnenia banky využiť uvedené právne možnosti v prípade neplnenia si povinností klientom z úverovej zmluvy, avšak uvedené oprávnenia nie sú povinnosťou banky, to znamená, že banka ich môže využiť, ale nemusí, a teda nie je možné jej tieto oprávnenia dať za povinnosť. Ak teda aj žalovaný zaplatil poslednú splátku v máji 2009, právnenému predchodcovi žalobcu, počnúc mesiacom jún 2009 vzniklo v zmysle bodu 7.6.1. všeobecných obchodných podmienok právo požadovať celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom pred dátumom

splatnosti dohodnutým v úverovej zmluve, a to v písomnej výzve žalovanému. Ak však žalobca toto svoje oprávnenie nevyužil a nevyužil ani svoje oprávnenie na odstúpenie od zmluvy, nemožno plynutie premĺčacej doby posúdiť tak, ako to urobil súd prvej inštancie, preto je tento jeho záver nesprávny. Žalobca k splatnosti v odvolaní uviedol, že právny predchodca žalobcu nevyužil svoje právo pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, avšak v žalobe uviedol, že pri splátkach, ktorých splatnosť mala vzniknúť po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru si žalobca uplatňuje úrok z omeškania od tohto dňa. Z uvedených dôvodov bude potrebné opätovne sa zaoberať posúdením otázky splatnosti jednotlivých splátok úveru, zistiť, či v danej veci bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, následne vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, pričom právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

12. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v danej veci nesprávne určil počiatok plynutia premĺčacej doby a v tejto časti je jeho rozhodnutie aj nepreskúmateľné, preto napadnuté rozhodnutie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).